

زندگانی چہار دہ معصوم ﴿عائشہ﴾

بہ کوشش: احمد اشتر نژاد

قمی، عباس، ۱۳۵۴-۱۳۱۹.

[منتهی الامال]

زندگانی چهارده معصوم علیه السلام از منتهی الامال/ به کوشش

احمد اشترنژاد، تهران: بارید، ۱۳۸۴.

۴۲۴ ص.

ISBN:964-6381-33-2

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱- چهارده معصوم - سرگذشتنامه. ۲- ائمه اثنا عشر - سرگذشتنامه.

۳- اسلام - تاریخ. الف. اشترنژاد، احمد، ۱۳۳۸ - گردآورنده. ب. عنوان.

ج. عنوان: منتهی الامال.

۲۹۷/۹۵

BP ۲۶ / ۴۸م

۴۸۴-۲۲۳۲۲

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب	: زندگانی چهارده معصوم علیه السلام
نویسنده	: احمد اشترنژاد
ناشر	: انتشارات بارید
مراکز پخش	: تهران بازار کاشفی پلاک ۱۸ تلفن ۵۵۶۰۰۷۹۹ مشهد خیابان امام خمینی تلفن ۲۲۵۰۹۹۱ ۲۲۲۲۴۵۸
تایپ کامپوتری	: نیک بخت ۶۲۲۲۶۵۸ - ۵۱۱
چاپ و صحافی	: چاپ سعید، صحافی دقت
لیتوگرافی	: مهرنگار
شمارگان	: ۵۰۰
نوبت چاپ	: اول ۱۳۸۵-۱۳۸۶
قیمت	: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۶۳۸۱-۳۳-۲

ISBN: 964-6381-33-2

حق چاپ محفوظ و متعلق به ناشر است

سخن ناشر

ترا دانش و دین رهاند درست ره رستگاری بسبایدت جُست
اگر دل نخواهی که باشد نژد نخواهی که دائم بوی مستمند
به گفتار پیغمبرت راه جوی دل از تیرگیها به این آب شوی
چه گفت آن خداوند تنزیل و وحی خداوند امر و خداوند نهی
همانا علی بود جفت بستول که او را به خوبی ستاید رسول
که من شهر علمم علیم در است درست این سخن گفت پیغمبر است
گواهی دهم کین سخن راز اوست تو گویی دو گوشم بر آواز اوست
علی را چنین گفت و دیگر همین کزیشان قوی شد به هرگونه دین
نبی آفتاب و صحابان چو ماه بهم بستنی یکدگر راست راه
منم بنده اهل بیت نبی ستاینده خاک پاک وصی
(فردوسی)

داستان زندگی پیامبر ﷺ و امامان علیّه که با صبر و شکیبایی خویش مردم را
از کج راه بر حذر داشته و ایشان را به راه راست دعوت نمودند، خود می تواند بهترین
درس زندگی و اخلاق برای پیروانشان باشد.

صفات پسندیده‌ای چون استقامت، دلیری، شجاعت که توأم با بردباری بوده، آنها را در انجام وظیفه‌ی خطیر خویش پیروز و موفق نموده است.

هریک از معصومین ما در عصر و زمان خود هدایت و رهبری شیعیان را برعهده داشته و آنها را به سوی سعادت و خوش بختی رهنمون می‌ساخته‌اند و پرچم دار نهضت جاویدان اسلام بوده‌اند، اما از آن جایی که اصولاً طبیعت انسان با هرگونه تغییر و دگرگونی مخالف است و می‌خواهد به همان سیره و روش گذشتگان خویش زندگی کند، هرگاه مصلحتی در جامعه ظهور نموده و او را به آئین جدید دعوت نماید، هرچند خیر و صلاح او در آن باشد، از پذیرش آن خودداری می‌نماید.

همین امر باعث شد تا مردم با امامان سر ناسازگاری داشته و از آنها حرف شنوی نداشته باشند و از امیران ظالم و خلفای ستم کار بنی‌امیه و بنی‌عباس پیروی نمایند. آنها به جای این که سخن این معلمان نیکوگفتار و نیکوکردار را به گوش جان بشنوند و از آن در جهت اصلاح اعمال و گفتار خویش استفاده نمایند با آن به مبارزه برخاسته و سعی در ساکت نمودن آن ندای الهی داشته‌اند.

اگر تاریخ زندگی امامان و معصومین هدی علیه السلام را به دقت مطالعه نمائیم، مشاهده می‌کنیم که اکثریت ایشان توسط خلفای ستم کار و خودکامی اموی و عباسی به شهادت رسیده‌اند، این گونه شهادت طلبی‌ها و ایثارگری‌ها در راه خداوند باعث پایداری دین اسلام گردیده است.

از آنجایی که عمر آدمی بسیار کوتاه و گذرا است باید از آن حداکثر استفاده را نمود و بردانش و بینش خود افزود و از زندگی و خصایل بزرگان دین تجربه اندوخت و با به کار بستن آن در زندگی و گام نهادن در صراط مستقیم به سرانجامی نیک و پسندیده دست یافت.

انتشارات بارپد

پیش گفتار

یکی از مهمترین و موثق ترین کتابهایی که درباره‌ی زندگی چهارده معصوم علیهم السلام نگاشته شده است کتاب مبارک منتهی الامال می باشد.

نویسنده‌ی این کتاب حاج شیخ عباس بن محمد رضا بن ابوالقاسم قمی از محدثان و علماء معروف می باشد که در شهر قم به دنیا آمد و تحصیلات ابتدایی را در آن شهر فرا گرفت و در سال ۱۳۱۶ هجری قمری به نجف رفت و از محضر درس حاج میرزا حسین نوری محدث استفاده‌ها برد و در سال ۱۳۲۰ هجری پس از وفات استاد به قم بازگشت و سپس به مشهد رفت.

حاج شیخ عباس قمی چندی در مشهد به سر برد و سرانجام به نجف بازگشت و در سال ۱۳۵۹ هجری قمری (۱۳۱۹ هجری شمسی) در آن جا وفات نمود. حاج شیخ عباس قمی تالیفات بسیاری دارد که تعداد آنرا نزدیک به سی کتاب نگاشته اند که از جمله‌ی مشهورترین آنها می توان به : سفینه البحار، منتهی الامال، بیت الاحزان، تحفة الاحباب، مفاتیح الجنان، فوائد الرضویه، نفس المهموم می باشد.

معروف ترین کتاب حاج شیخ عباس قمی کتاب مستطاب مفاتیح الجنان می باشد که مجموعه‌ای از ادعیه و آیات قرآنی می باشد که در آن دعاهای مشهوری چون: کمیل و ندبه و سمات و زیارت عاشورا و..... جمع آوری شده است و از

گرامی ترین کتب شیعیان جهان می باشد.

بعد از کتاب مزبور، مشهورترین اثر حاج عباس قمی کتاب منتهی الامال می باشد، این کتاب درباره ی زندگانی و احوال چهارده معصوم علیهم السلام نوشته شده و مشتمل بر چهارده باب می باشد که در دو جلد تدوین شده است و هر باب به طور مشروح درباره ی زندگی و اوصاف و شمایل و صفات و اعمال و کردار هر یک از ایشان به رشته ی تحریر در آمده است.

از آن جایی که کتاب مزبور یکی از منابع مورد وثوق و اطمینان است ما بر آن شدیم تا برای تدوین این کتاب از آن استفاده کنیم و از مطالب با ارزش آن بهره جوئیم.

حاج شیخ عباس قمی در کتاب منتهی الامال کوشیده است تا بیشتر از صفات و مکارم الاخلاق و مناقب و معجزات و فضایل چهارده معصوم علیهم السلام سخن به میان بیاورد و در لابلای آن اشعاری که مناسبت دارد از شعرای مشهوری چون سعدی جای داده و بر شیرینی و حلاوت کلام خویش افزوده است.

یکی از فصولی که شیخ عباس قمی بدان توجه بیشتری نشان داده، باب پنجم در ذکر تاریخ حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام می باشد که علاوه بر توضیح و تشریح وقایع مربوط به سفر امام از مکه به کربلا به شرح حماسه ی خونین عاشورا پرداخته و چند مرثیه در ذکر مصیبت آن امام همام را آورده است.

جلد اول منتهی الامال با شهادت امام حسین علیه السلام در کربلا به پایان می رسد و بخش دوم کتاب از زندگی امام سجاد علیه السلام آغاز و به شرح وقایع مربوط به امام زمان (عج) خاتمه می یابد.

شیخ عباس قمی علاوه بر مطالبی که عرض شد، پاره ای از کلمات قصار و

سخنان پرگهر امامان و چهارده معصوم علیهم السلام را بیان داشته و از اولاد و نوادگان و اصحاب و یاران ایشان هم یادی نموده و بخشی از باب‌های کتاب را بدین نکات اختصاص داده است.

در بخش دوم کتاب، با توجه به اهمیت چهاردهمین معصوم علیه السلام یعنی امام زمان (عج) به این موضوع پرداخته و به ولادت با سعادت ایشان و پاره‌ای از خصایص حضرت حجت پرداخته و به اثبات وجود مبارک امام عصر و غیبت ایشان عنایت نموده است.

ذکر معجزاتی که آن حضرت در غیبت صغری انجام داده و راویان صحیح القول مشهوری آنها را روایت کرده‌اند، بخش قابل تأملی را در آخرین باب کتاب به خود اختصاص داده است و علاوه بر آن حکایت اشخاصی که بنا بر علل مختلف به خدمت امام عصر علیه السلام رسیده و از ایشان کمک و یاری خواسته و یا سئوالات خود را از امام خویش پرسیده و مجهول را به معلوم مبدل کرده‌اند.

بعد از آن شمه‌ای از تکالیف شیعیان و پیروان امام زمان (عج) بیان شده و به ذکر پاره‌ای از علامات‌ی که به دنبال آن امام عصر (عج) ظهور می‌نمایند پرداخته و از وقایع و حوادثی که شگفت‌انگیز و محیرالعقول می‌باشد و همگان را دچار بهت و حیرت می‌نماید سخن به میان آمده است.

در آخرین بخش باب چهاردهم از نایب‌ها و وکیلان امام در دوران غیبت صغری یادگردیده و این که آنها واسطه‌ی مردم و امام زمان (عج) بوده و عرایض و یا احياناً وجوهات مسلمانان را به خدمت آن جناب تقدیم می‌نموده‌اند.

این نواب چهارتن بوده‌اند که آخرین ایشان شیخ ابوالحسن علی بن محمد سمری نام داشته و واسطه‌ی شیعیان و امام عصر (عج) بوده است و با وفات او غیبت

صغری و نایبان آشکار امام به پایان رسیده و دوران غیبت کبری که تا روزگار ما تداوم دارد، آغاز می‌گردد.

با شروع غیبت کبری، دوران تازه‌ای از روابط امام و شیعیانش آغاز می‌شود و طی فرمانی تکلیف منتظران قائم به شرح زیر مشخص می‌گردد:

علماء و حفظه‌ی علوم و اخبار و آثار ایشان که صاحب نظر و اهل استنباط هستند و از روی معرفت و دانش عارفند به احکام صادره از ایشان، باید مکلفین، رجوع به ایشان نمایند در اخذ مسایل حلال و حرام و قطع منازعات که آن چه ایشان می‌فرمایند حجت است از برای عامه‌ی مکلفین با استجماع ایشان مر شرایط فتوی را از قوه‌ی استنباط و عدالت و بلوغ و عقل و سایر شرایط اجتهاد و از برای ایشان است نیابت عامه که خلق از باب الجاء و اضطرار مکلفند به رجوع نمودن به ایشان، امام دیگر نایب مخصوص در زمان غیبت کبری تعیین نفرمودند بلکه حکم فرمودند به انقطاع نیابت خاصه و سفارت.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
(۱) فصل اول معصوم اول خاتم الانبياء حضرت محمد ﷺ	۱۰
(۲) فصل دوم معصوم دوم حضرت فاطمه زهرا (س)	۷۷
(۳) فصل سوم معصوم سوم حضرت علی بن ابیطالب ﷺ	۹۰
(۴) فصل چهارم معصوم چهارم حضرت امام حسن مجتبیٰ ﷺ	۱۵۰
(۵) فصل پنجم معصوم پنجم حضرت امام حسین ﷺ	۱۶۳
(۶) فصل ششم معصوم ششم حضرت امام سجاد ﷺ	۲۰۷
(۷) فصل هفتم معصوم هفتم حضرت امام محمد باقر ﷺ	۲۲۰
(۸) فصل هشتم معصوم هشتم حضرت امام جعفر صادق ﷺ	۲۳۳
(۹) فصل نهم معصوم نهم حضرت امام موسی کاظم ﷺ	۲۷۷
(۱۰) فصل دهم معصوم دهم حضرت امام علی بن موسی الرضا ﷺ	۲۹۰
(۱۱) فصل یازدهم معصوم یازدهم حضرت امام محمد تقی ﷺ	۳۳۷
(۱۲) فصل دوازدهم معصوم دوازدهم حضرت امام علی النقی ﷺ	۳۵۰
(۱۳) فصل سیزدهم معصوم سیزدهم حضرت امام عسکری ﷺ	۳۶۴
(۱۴) فصل چهاردهم معصوم چهاردهم حجت بن الحسن ﷺ	۳۷۷